

*Milli Savunma Üniversitesi Fatih Harp Tarihi Araştırmaları Enstitüsü ve Türk Tarih Kurumu İşbirliği İle
In cooperation with TNDU Fatih Institute of Military History Studies & Turkish Historical Society*

ULUSLARARASI TÜRK ASKERİ EĞİTİM ve ÖĞRETİM TARİHİ SEMPOZYUMU

16-17 EYLÜL 2021

Milli Savunma Üniversitesi
Yeni Levent Yerleşkesi
Beşiktaş-İSTANBUL

INTERNATIONAL SYMPOSIUM OF TURKISH MILITARY TRAINING AND EDUCATION HISTORY

16-17 SEPTEMBER 2021

Milli Savunma Üniversitesi
Yeni Levent Yerleşkesi
Beşiktaş-İSTANBUL

T.C.
MILLİ SAVUNMA BAKANLIĞI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

T.C.
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH
YÜKSEK KURUMU

T.C.
MILLİ SAVUNMA ÜNİVERSİTESİ

T.C.
TÜRK TARİH KURUMU

**ULUSLARARASI TÜRK ASKERÎ EĞİTİM ve ÖĞRETİM TARİHİ
SEMPOZYUMU
16-17 EYLÜL 2021 İSTANBUL**

08.00 - 09.30 Kayıt

09.30 – Açılış Programı

- Saygı Duruşu
- İstiklal Marşı
- Protokol Konuşmaları

**AÇILIŞ OTURUMU (16 Eylül 10.30 – 12.00)
A SALONU**

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Birol ÇETİN

10.30 – 10.50 Prof. Dr. Erhan AFYONCU - Milli Savunma Üniversitesi
ve Askerî Eğitim

10.50 – 11.10 Prof. Dr. İsmail ÖZÇELİK - Türk Askerî Eğitim ve
Öğretim Hayatında Askerî Rüştiyeler: Eyüp Askerî Rüştiyesi Örneği

11.10 – 11.30 Prof. Dr. Mesut UYAR - Kara Harp Okulu'nun Kuruluş
Dönemi ve İlk Öğrenciler (1834-1846)

11.30 – 11.50 Soru & Cevap

12.00 – 13.30 Yemek Arası

I. OTURUM (16 Eylül 13.30 – 15.10)

A SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ahmet ÖZCAN

- 13.30 - 13.50** Doç. Dr. Murat ÖZTÜRK - Asya Hunlarında Askerî Eğitim ve Savaş Taktikleri
- 13.50 – 14.10** Dr. Öğr. Üyesi Gökay YAVRUCUK - Konargöçer Yaşam Tarzının Doğal Unsuru Olarak Askerî Eğitim
- 14.10 – 14.30** Dr. Öğr. Üyesi Tülay KÖSEOĞLU - İslamiyet Öncesi Türk Devletlerinde Askerî Eğitim
- 14.30 – 14.50** Dr. Öğr. Üyesi Dilara ALTAŞ - Karahanlı Devleti Askerî Teşkilatının İlk Türk-İslam Devletlerinin Ordu Düzeni ve Eğitimine Katkıları
- 14.50 – 15.10** Soru & Cevap
- 15.10 – 15.30** Kahve Arası

B SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. İlyas TOPSAKAL

- 13.30 - 13.50** Dr. Öğr. Üyesi Bülent ÖZKUZUGÜDENLİ & Dr. Umut KANSOY - Ortaçağ Türk Ordularında Piyadelerin Eğitimi
- 13.50 – 14.10** Dr. Öğr. Üyesi Ahmet KORKMAZ - Kara-Koyunlu ve Ak-Koyunlu Devletleri Ordularında Askerî Eğitim
- 14.10 – 14.30** Dr. İbrahim GÜNEŞ - Türkler ve Moğollarda Pratik Bir Askerî Eğitim Aracı Olarak Sürek Avları

ULUSLARARASI TÜRK ASKERİ EĞİTİM ve ÖĞRETİM TARİHİ SEMPOZYUMU

14.30 – 14.50 Dr. Arş. Gör. Cüneyt GÜNEŞ - Bizans İmparatoru VI. Leo'nun Taktikası'nda Türkler ve "Türk" Anlatısının Askerî Eğitime Katkısı

14.50 – 15.10 Soru & Cevap

15.10 – 15.30 Kahve Arası

C SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Abdülkadir ÖZCAN

13.30 - 13.50 Dr. Öğr. Üyesi Pakize Yıldız ETKİ - Osmanlı Ordusunda Zemberekçiler

13.50 – 14.10 Arş. Gör. Barış CAN - Osmanlı Devleti'nde Ok ve Yay Kullanan Birliklerin Talimleri ve Talim Sahaları, Okmeydanları ve İstanbul Okçular Tekkesi

14.10 – 14.30 Burhan Erhan ÇAVDAROĞLU - Klasik Osmanlı Harp Usulünde Süvari Talimi; Furusiyeler Üzerinden Bir İnceleme

14.30 – 14.50 Batuhan YILDIZ - Silahşornamelere Göre 15-16. Yüzyıl Türk Süvarisinin Eğitimi, Teçhizatı ve Savaşma Kabiliyeti

14.50 – 15.10 Soru & Cevap

15.10 – 15.30 Kahve Arası

II. OTURUM (16 Eylül 15.30 – 17.10)

A SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Gültekin YILDIZ

15.30 – 15.50 Prof. Dr. Fahri SAKAL - Oyundan Tatbikata: Türklerde Askerî Eğitim

15.50 – 16.10 Öğr. Gör. Mehmet Yüksel DOĞAN - Türk Askerî Eğitim ve Öğretim Sisteminde Askerî Liselerin Yeri ve Önemi

16.10 – 16.30 Dr. Alb. Barış ATEŞ - Türk Ordusu Subay Eğitim-Öğretim Sisteminin Karşılaştırmalı Bir Analizi

16.30 – 16.50 Öğr. Gör. Dr. Tuna Kaan TAŞTAN - Osmanlı Devleti'nde Alaylı ve Mektepli Küçük Zabit Yetiştirme Çabaları

16.50 – 17.10 Soru & Cevap

17.10 – 17.30 Kahve Arası

B SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Feridun M. EMECEN

15.30 – 15.50 Doç. Dr. Alb. Bülent DURGUN – 20. yy. Osmanlı Ordusunda Ulaştırma Eğitimi

15.50 – 16.10 Öğr. Gör. Yzb. Muhammed MIZRAKÇI - Sultan Abdülmecit (1839-1861) Dönemi Kuleli (Dersaadet) Askerî İdâdîsinde Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri

16.10 – 16.30 Alper Tunga HIDIR - Askerî İdâdîlerin Kuruluşu ve Dersaadet Mekteb-i İdâdîsi Özelinde İdadilerde Eğitim Öğretim Faaliyetleri

ULUSLARARASI TÜRK ASKERİ EĞİTİM ve ÖĞRETİM TARİHİ SEMPOZYUMU

16.30 – 16.50 Öğr. Gör. Dr. Sevim Ceylan DUMANOĞLU -
II. Abdülhamit Döneminde İlk ve Orta Öğrenim Askerî
Eğitimde Uygulanan Ders Programı ve İçerikleri

16.50 – 17.10 Soru & Cevap

17.10 – 17.30 Kahve Arası

C SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Tuncay ZORLU

15.30 – 15.50 Dr. Öğr. Üyesi Alb. Üyesi Ferdi UYANIKER -
Türk Donanmasında Deniz Gedikli Sınıfının Doğuşu, Eğitimi
ve Gelişimi

15.50 – 16.10 Arş. Gör. Dr. Ozan TUNA - Mürwik Alman Donanma
Akademisi ve Birinci Dünya Savaşı'nda Mürwik'e Gönderilen
Türk Subaylar

16.10 – 16.30 Dr. Dz. Yb. Ünsal BAŞAK - Osmanlı Devleti ve
Cumhuriyet Döneminde Savaş Gemisi İnşa Mühendisliği
Eğitimindeki Kalitenin Örneği: Ord. Prof. Ata Nutku

16.30 – 16.50 Mehmet Gür PEKER - 1923-1939 Arası Genç
Cumhuriyet Bahriyesi İçin Denizaltıcı Personel Yetiştirme
Çabaları

16.50 – 17.10 Soru & Cevap

17.10 – 17.30 Kahve Arası

III. OTURUM (16 Eylül 17.30 – 19.30)

A SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ahmet TAŞAĞIL

- 17.30 – 17.50** Prof. Dr. Zeynel ÖZLÜ & Dr. Kerim TİRYAKİ - Erkân-ı Harbiye Mektebi Yaveri Mülâzım-ı Sânisî Hüseyin Arif'e Göre Osmanlı Ordusunda Eğitimin Temellendirilmesi
- 17.50 – 18.10** Doç. Dr. Biray ÇAKMAK - Kimyager Derviş Paşa ve Askerî Eğitim Tarihimiz Bakımından Önemi
- 18.10 – 18.30** Dr. Ali Serdar METE - Osmanlı Ordusunda Modern Ateşli Silah Eğitiminin Yazılı Kaynakları ve Mahmut Şevket Paşa'nın Bu Alandaki Eserleri Hakkında Değerlendirme
- 18.30 – 18.50** Dr. Öğr. Üyesi Cemile YAĞMUR - Osmanlı'da Jandarma Tensikâtı ve Corci Paşa
- 18.50 – 19.10** Dr. Ali GÜLER - Kurmay Yüzbaşı Ahmet Tevfik'in Askerî Öğrenim Hayatı ve Askerî Rüştîye'den Hürriyet Cemiyeti'ne Uzanan Bir Arkadaşlığın Hikâyesi: Bir Fotoğraf ile Bir Mektubun Anlattıkları
- 19.10 – 19.30** Soru & Cevap

B SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ali SATAN

- 17.30 – 17.50** Alb. Deniz KURT - Erdal KORKMAZ - Osmanlı Askerî Eğitim Sisteminde Bir İlk: Tayyare Mektep ve Merkezi'nin Açılması (1911-1912)
- 17.50 – 18.10** Dr. Davud KAPUCU - Atatürk Dönemi Askerî Havacılık Eğitiminde Profesyonelleşmeye Bir Örnek: Yeşilköy Tayyare Makinist Mektebi

ULUSLARARASI TÜRK ASKERİ EĞİTİM ve ÖĞRETİM TARİHİ SEMPOZYUMU

- 18.10 – 18.30** Aykut CANLI - 1923-1950 Arası Dönemde Havacılık Eğitimi İçin Yurtdışına Giden Türkler ve Türkiye'ye Gelen Yabancılar
- 18.30 – 18.50** Dr. Öğr. Üyesi Atakan ESEN - II. Dünya Savaşı Yıllarında Yurtdışında Pilotaj Eğitimi: İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri Koleji'nde Türk Havacılar
- 18.50 – 19.10** Öğr. Gör. Erhan ÇİFÇİ - Cumhuriyet Döneminde Modern Komando Eğitiminin Başlaması ve Amerikalı Yarbay Francois d'Eliscu'nun Türkiye'deki Faaliyetleri (1949-1953)
- 19.10 – 19.20** Soru & Cevap

C SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mesut UYAR

- 17.30 – 17.50** Aqil MEHERREMOV - İslam Öncesi Türk Toplumlarında Askerî Müzik ve Çalgı Dâhil Müzik ve Çalgılar
- 17.50 – 18.10** Dr. Öğr. Üyesi Erhan TEKİN - Türk Kültüründe Geleneksel Askerî Müzik Eğitimi ve Savaş Öncesi Ordunun Eğitiminde Müziğin Yeri ve Önemi
- 18.10 – 18.30** Prof. Dr. Timur VURAL & Yasemin TAKMAZ ARDIÇ - Osmanlı Sarayı'nda Askerî Müzik Eğitimi
- 18.30 – 18.50** Demet AKTEPE - 15. Yüzyıldan Günümüze Türk Askerî Müziğinde Eğitim ve Öğretim
- 18.50 – 19.10** Dr. Öğr. Gör. Fatih AKMAN - II. Meşrutiyet Döneminde Türk Askerî Müzik Eğitimi ve Günümüze Yansımaları
- 19.10 – 19.30** Soru & Cevap

I. OTURUM (17 Eylül 09.00 – 10.40)

08.00 - 09.00 Kayıt

A SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hasan MERT

09.00 - 09.20 Prof. Dr. Tahir ORUCOV - Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti Döneminde Milli Askerî Eğitimin Geliştirilmesi ve Azerbaycan Cumhuriyeti ile Osmanlı Türkiye'si Arasında Askerî İşbirliği

09.20 - 09.40 Alb. Atamali ŞAHBAZOV - Kafkasya İslam Ordusu'nun Azerbaycan Halk Cumhuriyeti'nde Askerî Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri

09.40 – 10.00 Prof. Dr. Sevinç ALİYEVA - Kuzey Kafkasya'da Askerî Eğitimin Kurumsallaşmasında Osmanlı Subaylarının Rolü (1918-1920)

10.00 – 10.20 Doç. Dr. Tahir ŞAHBAZOV Azerbaycan'da Askerî Eğitim: Haydar Aliyev Yüksek Harp Okulu Tarihine Dair

10.20 – 10.40 Soru & Cevap

10.40 – 11.00 Kahve Arası

B SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. İsmail ÖZÇELİK

09.00-09.20 Doç. Dr. Mustafa ÖZYÜREK - Louis Von Kamphoevener'in Osmanlı Ordusunun Modernleştirilmesine Yönelik Faaliyetleri (1882-1909)

ULUSLARARASI TÜRK ASKERİ EĞİTİM ve ÖĞRETİM TARİHİ SEMPOZYUMU

- 09.20 – 09.40** Dr. Öğr. Üyesi Zekeriya TÜRKMEN - Sultan II. Abdülhamid Devri Osmanlı Askerî Eğitiminde Alman Müşavirlerin Etkileri
- 09.40 – 10.00** Dr. Güzin ÇAYKIRAN - Alman Islah Heyeti'nin Askerî Eğitim Faaliyetleri (1913-1918)
- 10.00 – 10.20** Mustafa ÇETİNKAYA - Von Der Goltz Paşa'nın Askerî Okulları Islah Girişimleri
- 10.20 – 10.40** Soru & Cevap
- 10.40 – 11.00** Kahve Arası

C SALONU

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Alb. Efdal AS

- 09.00 - 09.20** Doç. Dr. Alb. Güngör ŞAHİN & Aslı MERCİMEK- Osmanlı Askerî Eğitiminde Batı Tarzı Modernleşme, Askerî Okullar ve Müfredatları
- 09.20 – 09.40** Dr. Cevat ŞAYİN - Genç Osmanlı Ordusunda At ve Süvari Eğitimine Batı Etkisi
- 09.40 – 10.00** Dr. Mehmet KORKMAZ - II. Abdülhamid Döneminde Bahriye Mektebi'nde Eğitim Reformuna Yönelik Starcke Paşa'nın Islahat Layihası
- 10.00 – 10.20** Yasin SEYHAN - Türk Ordusunun Modernleşmesinde Eğitim-Öğretim Programının Askerî Öğrencilerin Dünya Tasavvuruna (Weltanschauung) Etkisi
- 10.20 – 10.40** Soru & Cevap
- 10.40 – 11.00** Kahve Arası

II. OTURUM (17 Eylül 11.00 – 12.30)

A SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Sevinç ALİYEVA

- 11.00 - 11.20** Doç. Dr. Alb. Efdal AS - Osmanlı Devleti'nin Son Döneminde Taşrada Kurulan Harp Okulları
- 11.20 – 11.40** Arş. Gör. Dr. Tülay AYDIN & Ahmet GÜLENC - Taşrada Modern Bir Askerî Eğitim Kurumu: Erzurum Mekteb-i İdâdî-i Askerî
- 11.40 – 11.50** Arş. Gör. Aykut CAN - Tanzimat Sonrası Osmanlı İmparatorluğu'ndan Cumhuriyet'e Kadar Erzincan'da Askerî Okullar
- 11.50 – 12.10** Yurdal DEMİREL - Osmanlı Taşrasında Bir Askerî Rüştîye Mektebi ve Şehre Etkisi: Mamuretülaziz Askerî Rüştîye Mektebi
- 12.10 – 12.30** Soru & Cevap
- 12.30 – 14.00** Yemek Arası

B SALONU

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Mehmet Mert SUNAR

- 11.00 - 11.20** Öğr. Gör. Dr. Kenan ÖZKAN - Çankırı Astsubay Hazırlama Okulu
- 11.20 – 11.40** Dr. Öğr. Üyesi Sadık Emre KARAKUŞ - Enver Paşa'nın Kışla Mektepleri Denemesi
- 11.40 – 11.50** Dr. Sıraç AKTÜRK - Nusaybin Kışlasında Eğitim

ULUSLARARASI TÜRK ASKERİ EĞİTİM ve ÖĞRETİM TARİHİ SEMPOZYUMU

11.50 – 12.10 Dr. Öğr. Üyesi Asya Setinay KARAGÜL - Osmanlı Devleti'nde Jandarma Teşkilatı'nın Kuruluş Sürecinde Eğitim: Beyrut Jandarma Mektebi

12.10 – 12.30 Soru & Cevap

12.30 – 14.00 Yemek Arası

C SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Cemalettin ŞAHİN

11.00 - 11.20 Prof. Dr. Hasan MERT - Atatürk ve Askerî Eğitim

11.20 – 11.40 Dr. Mehmet ÇANLI - Mustafa Kemal Atatürk'ün Harp Okulu'nda Gördüğü Derslerin Değerlendirmesi

11.40 – 11.50 Öğr. Gör. Özden ARIKAN - Atatürk Devri'nde (1923-1938) Askerî Eğitimi İçin Kaleme Alınan Dini Ders Kitaplarındaki Sosyo-Ekonomik Konuların Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi

11.50 – 12.10 Prof. Dr. Zeynel ÖZLÜ & Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Murat ÇAY - Cumhuriyetin İlk Yıllarında Türk Ordusunda Eğitim Çalışmaları (1928 Tarihli İdman Talimnamesine Göre)

12.10 – 12.30 Soru & Cevap

12.30 – 14.00 Yemek Arası

III. OTURUM (17 Eylül 14.00 – 15.40)

A SALONU

Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Zekeriya TÜRKMEN

14.00 - 14.20 Fırat KÖSE - 19. yy. Osmanlı Askerî Tıp İlminin Gelişim Süreci

14.20 – 14.40 Dr. Oğuz KALAFAT & Prof. Dr. Mehmet KAYA - Gülhane Askerî Tıp Akademisi

14.40 – 15.00 Alb. Çağatay ÇELİK – Dünden Bugüne Türk Askerî Veteriner Hekimliği Eğitimi

15.00 – 15.20 Soru & Cevap

15.20 – 15.40 Kahve Arası

B SALONU

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Alb. Hüsnü ÖZLÜ

14.00 - 14.20 Öğr. Gör. Dr. Duygu YILMAZ & Öğr. Gör. Dr. Müjdat KARAGÜLMEZ - Askerî Okullarda Kullanılan Millî Mücadele Dönemine Ait Görsellerin Harekât Planları Çerçevesinde Yorumlanması

14.20 – 14.40 Öğr. Gör. Mehmet Fatih BAŞ - Kara Harp Okulu Tarihî Arşivi'nin Türk Askerî Eğitim-Öğretim Tarihindeki Yeri ve Önemi

14.40 – 15.00 A. Cüneyt KÜSMEZ & Veli Fatih GÜVEN - II. Meşrutiyet Sonrası Harp Akademisi Kurmay Eğitimine Ait Bir Ders Programı -1909

15.00 – 15.20 Soru & Cevap

15.20 – 15.40 Kahve Arası

C SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Fahri SAKAL

14.00 - 14.20 Dr. Evren GÖKÇE - H.1254/M.1839 Tarihli Bir Mesarifât Defterine Göre Mekteb-i Harbiye'de Askerî Öğrenciler

14.20 – 14.40 Fatih ÖZDEMİR - Kuleli Askerî Lisesi Künye Defteri'ne Göre Millî Mücadele Dönemi'nde Okula Kayıtlı Öğrencilerin Sosyo-Demografik Panoraması (1921-1923)

14.40 – 15.00 Arş. Gör. Gülhan ÇALIŞ YAZGU - Mekteb-i Harbiye'de Ateşli Silah Eğitimi: 87 Modeli Mavzer Tüfeğine Dair Bir Risale

15.00 – 15.20 Soru & Cevap

15.20 – 15.40 Kahve Arası

IV. OTURUM (17 Eylül 15.40 – 17.00)

A SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Timur VURAL

15.40 - 16.00 Prof. Dr. Zeynel ÖZLÜ & Dr. Enver DEMİR - Osmanlı Piyade Askerlerinin İdman Talimleri

16.00 - 16.20 Doç. Dr. Güven DİNÇ - Osmanlı Redif Taburlarında Talim ve Taallüm (1834-1869)

16.20 - 16.40 Dr. Öğr. Üyesi Ümmügülsüm GÜLEKOĞLU - 18. Yüzyıl Yenileşme Dönemi Askerî Okulları

16.40 - 17.00 Soru & Cevap

B SALONU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Süleyman BEYOĞLU

15.40 - 16.00 Doç. Dr. Murat TUĞLUCA - Talimli Asker Çağında Talimsiz Asker Olmak: Nefîr-i Âmm Uygulamasının Rençber Askerleri (1821-1829)

16.00 - 16.20 Dr. Öğr. Üyesi Barış BORLAT - Çanakkale Muharebelerinde Cephe Hattında ve Cephe Gerisinde İcraa Edilen Askerî Eğitim Faaliyetleri

16.20 - 16.40 Baturhan KAYA - II. Meşrutiyet'ten I. Dünya Savaşı'na Osmanlı Ordusu Askerî Eğitiminde Piyade Talimnameleri

16.40 - 17.00 Soru & Cevap

ULUSLARARASI TÜRK ASKERİ EĞİTİM ve ÖĞRETİM TARİHİ SEMPOZYUMU

A SALONU

17.00 Kapanış ve Değerlendirme

Prof. Dr. Bünyamin KOCAOĞLU (Moderatör)

**18 EYLÜL 2021 TARİHİNDE YAPILACAK SOSYAL PROGRAM
PANDEMİ NEDENİYLE İPTAL EDİLMİŞTİR.**

A series of 20 horizontal dotted lines spaced evenly down the page, providing a guide for handwriting practice.

A series of 20 horizontal dotted lines spaced evenly down the page, providing a guide for handwriting practice.

